18/08/2022

Ο Μητροπολίτης Μάνης εξηγεί γιατί δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη για μετάδοση Θείας Κοινωνίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Στο ερώτημα για το αν δύναται να ασκηθεί ποινική δίωξη για μετάδοση της Θείας Κοινωνίας σε επίκαιρο άρθρο του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος σε μία εποχή κατά την οποία το κορυφαίο μυστήριο για την Εκκλησία μας βρέθηκε στο στόχαστρο επιτήδειων.

Ο Σεβασμιώτατος, ο οποίος τυγχάνει και έγκριτος νομικός, ξεκαθαρίζει από την αρχή της τοποθέτησης του ότι "ἐπ' οὐδενί, δύναται ν' ἀσκηθεῖ ποινική δίωξη σέ βάρος οἱουδήποτε κανονικοῦ κληρικοῦ γιά τήν πράξη μετάδοσης Θείας Κοινωνίας στούς προσερχομένους πιστούς ἤ ἄλλη πειθαρχικοῦ τύπου δίωξη".

Εξηγώντας με εμπεριστατωμένο τρόπο το γιατί ο Ιεράρχης της Εκκλησίας της

Ελλάδος καταλήγει στο συμπέρασμα “δέν χωρεῖ ποινική δίωξη σέ κληρικό τῆς Ἐκκλησίας μας γιά μετάδοση τῆς Θείας Κοινωνίας σέ πιστούς καί ἄν συμβεῖ τοῦτο ἀντιφάσκει μέ τόν νομικό μας πολιτισμό καί τήν ὅλη δικαιϊκή τάξη, ἀφοῦ, ἄλλωστε, κατά τά κρατοῦντα στό ποινικό δικονομικό μας δίκαιο, προκειμένου ὁ εἰσαγγελέας νά ἀσκήσει ποινική δίωξη γιά κάποιο ἀδίκημα, πρέπει νά ὑπάρχουν ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις γιά τήν τέλεση αὐτοῦ, ὡς πρός ὅλα τά στοιχεῖα του, κι ἄν, ἔστω ἕνα ἐλλείπει, ἡ δίωξη δέν εἶναι κατά νόμον δυνατή”.

Αναλυτικά το άρθρο του Σεβασμιωτάτου:

Κατά καιρούς, ἔχουν διατυπωθεῖ ἀπόψεις περί ποινικῆς δίωξης σέ κληρικούς, οἱ ὁποῖοι μετέδωσαν τήν Θεία Κοινωνία σέ πιστούς.

*

Ἐν προκειμένῳ, τό ἐρώτημα τό ὁποῖο τίθεται εἶναι: Εὐσταθεῖ ποινική δίωξη κατ’ ἔγκλησιν ἤ αὐτεπαγγέλτως ἤ ἀκόμη πειθαρχική δίωξη τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικα γιά τήν παραπάνω περίπτωση;

Εὐθύς ἐξ’ ἀρχῆς, διατυπώνουμε τήν θέση μας, ὅτι, ἐπ’ οὐδενί, δύναται ν’ ἀσκηθεῖ ποινική δίωξη σέ βάρος οἱουδήποτε κανονικοῦ κληρικοῦ γιά τήν πράξη μετάδοσης Θείας Κοινωνίας στούς προσερχομένους πιστούς ἤ ἄλλη πειθαρχικοῦ τύπου δίωξη. Τήν ἀντίθετη ἄποψη, θεωροῦμε, ὅλως διόλου, λαθεμένη. Καί ἐξηγούμεθα:

Ὡς εἶναι γνωστόν, στήν ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀδίκημα, ἔγκλημα εἶναι πράξη ἄδικη, πού μπορεῖ νά καταλογιστεῖ σέ αὐτόν πού τήν πράττει καί ἡ ὁποία τιμωρεῖται ἀπό τό νόμο. Αὐτή εἶναι ἡ τυπική – νομική ἄποψη γιά τό ἔγκλημα. Ἀπό οὐσιαστική ὅμως ἄποψη, ἀδίκημα – ἔγκλημα εἶναι μία συμπεριφορά, ἡ ὁποία προσβάλλει, δηλαδή βλάπτει ἤ ἀπειλεῖ νά βλάψει, ὁρισμένο ἔννομο ἀγαθό. Ἀκόμη, ὅπερ καί σπουδαιότατο, σύμφωνα μέ τήν νομική ἀρχή nullum crimen nulla poena sine lege, πού διατρέχει ὁλόκληρο τό ποινικό μας σύστημα, πρέπει νά ὑπάρχει «νόμος» γραπτός καί ἀκριβής, πού νά ἔχει θεσπισθεῖ σέ ἀνύποπτο χρόνο καί πρίν τήν τέλεση τῆς ἀξιόποινης πράξης, πού νά τιμωρεῖ τήν ἐν λόγῳ «πράξη». Καί τοῦτο, γιατί ὑπάρχει ἀνάγκη νά γνωρίζει ὁ κάθε πολίτης μέ τήν μεγαλύτερη δυνατή ἀκρίβεια πῶς μπορεῖ νά δράσει ἐλεύθερα, καί τί τοῦ ἐπιτρέπει καί τί τοῦ ἀπαγορεύει ὁ «νόμος». Προσέτι, ἡ ὡς ἄνω (ὑπό λατινικό ἔνδυμα) ἀρχή ἐπιτάσσει, ὅτι ἀποκλείεται ἡ θεμελίωση ἤ ἡ ἐπαύξηση τοῦ ἀξιοποίνου χαρακτῆρα μιᾶς πράξης, κατ’ ἀνάλογη ἐφαρμογή ἑνός ποινικοῦ νόμου.

*

Στή συγκεκριμένη περίπτωση, στήν ὁποία ἀναφερόμεθα, δέν ὑπάρχει κάποιος

νόμος μέ τόν ὁποῖο ὁ νομοθέτης νά ἐκφράζει σαφῶς καί μέ λέξεις μή διφορουμένης σημασίας τήν βούληση αὐτοῦ, ὅτι ἡ μετάδοση τῆς Θείας Κοινωνίας συνιστᾶ ἀδίκημα. Προσέτι, οὔτε μπορεῖ, ὡς προελέχθη, μιᾶς καί δέν ὑπάρχει νόμος, νά γίνει ἀναλογική ἐφαρμογή κάποιας ἄλλης ποινικῆς παρεμφεροῦς διάταξης, τήν ὁποία νά προσαρμόσουμε στήν ἐν λόγῳ ἀξιολογούμενη συμπεριφορά, μέ τήν πράξη – ἐνέργεια δηλ. τοῦ ἱερουργοῦντος κληρικοῦ κατά τήν μετάδοση τῆς Θείας Κοινωνίας. Τοῦτο τό ἀπαγορεύει ἀπολύτως τό Σύνταγμα τῆς Χώρας (ἄρθρ. 7 παρ. 1) καί ὁ ἡμέτερος Ποινικός Νόμος (ἄρθρ. 1 ΠΚ).

Καί ὀρθῶς ἀπουσιάζει νόμος τις ἀναφορικῶς μέ τήν μετάδοση τῆς Θείας Κοινωνίας, καθ’ ὅτι τοῦτο, εἶναι ἕνα γεγονός καθαρῶς ἐκκλησιολογικό – πνευματικό. Τό ὅλον θέμα τῆς μεταδόσεως τῆς Θείας Κοινωνίας ἀνήκει ἀποκλειστικῶς στά interna corporis τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλωστε, τό παραδοθέν παρά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἱερότατο Μυστήριο τῆς Θείας Μεταλήψεως τοῦ Ἀχράντου Σώματος καί τοῦ Τιμίου Αἵματος τοῦ Χριστοῦ τυγχάνει τό κορυφαῖον Μυστήριον, τό θαῦμα τῶν θαυμάτων, τό ὑψηλότατο ἐξ’ ὅσων ἡ ἀγάπη καί ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἐπενόησε γιά τό ἀνθρώπινο γένος. Ἔχουμε συνεπῶς ἐνώπιόν μας ἕνα γεγονός πού ἐκφεύγει τῶν ἀνθρωπίνων νόμων καί δέν περικλείεται σ’ αὐτούς. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού ἀποκαλεῖται ἡ Θεία Κοινωνία καί «ζωοποιός τροφή τῆς ψυχῆς». Ἄλλωστε, γι’ αὐτό τόν λόγο τελεῖται καί ὁλοκληρώνεται ἡ Θεία Λειτουργία.

Μέ τήν ἔννοια αὐτή, εἶναι ὅλως ἀσυμβίβαστη μία δικαστική ἤ ἄλλη ἐλεγκτική παρέμβαση στά πνευματικά αὐτά ζητήματα τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἐκκλησίας. Δέν εὑρίσκει κανένα ἀπολύτως ἔρεισμα μία τυχόν ἐπέμβαση τῆς πολιτείας στά τελούμενα, ἤτοι λατρευτικά καί δογματικά ζητήματα. Ἡ διαχείριση τῆς λατρευτικῆς ζωῆς ἀνήκει ἀποκλειστικά στήν Ἐκκλησία καί τούς ποιμένες της, οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νά πράττουν πάντοτε μέ βάση τήν διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τούς Ἱερούς Κανόνες καί τήν Ἱερά Παράδοση.

Οὐδέποτε, ἐπιπλέον, πρέπει νά παραθεωρεῖται καί λησμονεῖται, ὅτι τά τῆς Ἐκκλησίας ἀποβλέπουν σέ καθαρῶς πνευματικά ζητήματα μέ ἀπώτερο σκοπό τήν τελείωση τοῦ ἀνθρώπου, ἤτοι τήν ἕνωση του μέ τόν Θεό, ἄλλως τήν θέωση, θέματα ξένα πρός τά ἐγκόσμια καί πολιτειακά.

Συνεπῶς, δέν χωρεῖ ποινική δίωξη σέ κληρικό τῆς Ἐκκλησίας μας γιά μετάδοση τῆς Θείας Κοινωνίας σέ πιστούς καί ἄν συμβεῖ τοῦτο ἀντιφάσκει μέ τόν νομικό μας πολιτισμό καί τήν ὅλη δικαιϊκή τάξη, ἀφοῦ, ἄλλωστε, κατά τά κρατοῦντα στό ποινικό δικονομικό μας δίκαιο, προκειμένου ὁ εἰσαγγελέας νά ἀσκήσει ποινική δίωξη γιά κάποιο ἀδίκημα, πρέπει νά ὑπάρχουν ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις γιά τήν τέλεση αὐτοῦ, ὡς πρός ὅλα τά στοιχεῖα του, κι ἄν, ἔστω ἕνα ἐλλείπει, ἡ δίωξη δέν εἶναι κατά νόμον δυνατή.